

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیر : آق چوره اوغلی یوسف

۷۴
۵
۱۲۱ صافی ۱۱ جلد ۵

۲۷ تفرین اول ۱۳۳۲

۱۷ صافی ۱۳۳۲

چناق قلعه... بو، بنده نه ضرور ویریحی خاطرملر او یاندر ییور. اونک افسانهلر آتلاتان کوپوکلای
دالغه لری، افقلره قارشى فخر ایله کولومسین یو نسک والهی تپه لری - اُك کوجوکی ییله باشلی باشه
بویوک وعظمتکار بر دستان اولان نه قادار چوق قهرمانلقلره شاهد اولمشدی!
سوگرمه بردن کوزلرم، اوزون بر ماصه نك باشنده اوطوران، جیغاراسنك دومانلردن خلقه لر
یاپان، باقیشلری دونوقجه بر یوز باشی یه ایلیشیدی. بر از بوروشمش جهرم-نی دقله اوقویه جق
اولورسه گز، نه قادار مسعود و مستریخ بر حیاتك گونش لری نه تصادف ایده جکسز.
او، قفقاس جبهه سندن گلش.. ماتمك سونمز بر عشق ایله روحنده یاشاندینی بویوک مفکوره لر
اوغرندمه قانی ویرن بو قهرمانی، کوکلمده قویان منتدار بر حرمتله - سلاملارکن، شمعی اورادمکی
لوحه لردن زیاده موهوم بر عالمك افقلری کورن نظرلرمك اوگندن بر قافله کچیوردی:
صاجلرینك قینالری آغارمش آنالر، بر ظفر و سلامت دعا سیله تیرمك، آق صاقاللردن یاشلر
دوکوان بابالر، کنج کوکلارنده عشقك هجرانینی کوز یاشلریله باغلامه جالیشان زوجهلر، نشانیلر،
بر الیمزله آلدیغمز بویوک، حیات ویریحی ظفر - جانکشی دیگر الیمزله کندیلرینه امانت ایده جکمز
ممصوم باقیشلی یاورولر!..

بن احروی بر سکون ایچنده بو لوحه یی سیر ایدرکن، صادقك محجوب سى رؤیایى داغیتدی:
آراق وقت اپی اولدی.. یانسه ق دکلای؟..
کوزلرم، صمیمیت وسعادتدن نشسته لی، باشم و قلم جمالی آياغه قالقارکن، مضاسنی یك اپی
قوجا فلا یامادیغم چوق صیجاق و چوق صمیمی بر دعا دوداقلرمدن یو کسه لیوردی!..

سلیمان سامی

تعلیم و تربیه

تربیه بدیهیه

- ۱ -

(بدیهیات) دن زیاده (تربیه) نقطه نظرندن تدقیق ایتمك ایسته دیكمز تربیه بدیهیه (Education
esthétique) مسئله نه مقدمه اولمق اوزره اول امرده شو جهتی مطالعه ایدم که عیبا بدیهی احتیاج،
حسن و صمته قارشى انجذاب ترمه دن جیقبور؟ ونه کی سوانق حیات ایچون وهله بی لزوم کورولن
بو فعالیتله انسانلری محبور ایدیور؟
آلمان پسیقولوجی (نهیته هاوز) - کوره صنعت انسانلرک استدلال و بصیرت لردن و بو بصیرتک
انتاج ایتدیکی اویفونسزلقدن تولد ایتمه بر احتیاجدر. بو فکری بر آرز توضیح ایتمك لازم:

(غیرزی) تظاهرات کبی بوتون (روحی) فعالیتلرده غایه اوله رق فردک ویا نوعک تحفظ وبقا سنی (Conservation) خادمدر. محافظه نفس، اندیشه تحفظ وبقا تکمیل ذوی الارواحک معنای مجادله سنی بزه اجمال ایدر. بو اندیشه نک تحت تاثیرنده انکشاف واتساع ایدن ملکات روحیه حال حاضرک تقع وبقا سنی تأمین غیرتله کفایت ایدم یوب اوزاق ویا مجهول علاقهلرله مشغول اولورکه او زمان الدینی شکل بصیرت (Provision) در. بزه تجسس، و تحری حسنی ویرن، علم و فن کبی عظیم نمره لر دوغوران هپ بو بصیرت خاصه سیدر.

فقط بزم ایچون بصیرت مع الاسف دائماً مسعود نتیجه لر ویرن بر خاصه دکل. سعادتیه غبطه ایتدی کمز بر جوجوق عجزندن بی خبر اولدینی ایچون، آ کلامق، بیلمک، مقتدر اولمق اندیشه سیله چیریشان و بوتون قابلیت و قدرت لرینک محدود اولدینی بیان بر انساندن مونیت اعتباریه البته چوق فرقیدر. بشرک بوتون عجزینی، حیاتک تکمیل تهلک لریله غیر مرقی مصیبت لرینی ونهایت اولومک چاره سزلکی بیلمک بصیرت خاصه مزک آخی ر نتیجه سی دکیدر؟ [روسو] «بصیرت - دییور - ایشته بوتون سفلاریمزک حقیقی منبى». فی الواقع طور ائک آلتنده کی اولورکی کورده جک درجه ده نافذالظر اولورسه ق آرتق چیچکلره باقامیور.

اندیشه تحفظک تولید ایتدیکی اویغونسزلق یا لکنز بو بصیرت خاصه سنده دکل، اواندیشه نک اظهار ایتدیکی افعاله دنی کورونور. نته کیم تجمل وترین محافظه حیات ایچون دوغورودن دوغوریه علاقهدار کورونمه مکله برابر تماماً اوسویه اهمیتیه یوکسلمشدر. دیگر جنسی طرفدن شایان ترجیح کورونمک، دشمنلر مزه موجب هیبت اولمق اساسندن باشلایان رنگ وزینت ابتلا سی ویا ایتلریمزک منشأ اساسیسی اولان آجلق وعشقه طبیی دولایسیله جواب اولان حادثه در. و بو حادثه تکمیل ایدم منشأینی غائب ایتش بر حاله کبریور. بالفرض مدافعه ایچون الزم اولمادینی حالده سیله ابتدائی انسانلر آلات حریه لرینه بر شکل وزینت ویرمکی احتیاج صایورلر.

ذکای بشر الساع ایتدیجه تحفظه معطوف اولان افعال تبدیل ویا تزین شکل ایتمکله قلموب دیگر بر طاقم محاذیرکده تولدینه سبب اولور. ایشته بو جمله دن اولمق اوزره انسان - یال نائلیتی بیله مسرتخش اولان مقصد لرینه ایردیجه بوتلری طبیی بولمغه باشلایر ق دائماً ایلرینی ایستور. آرزو ایتدیکی بر قزائجی تأمین ایدن بر تاجر دها فضل سنی قازانمقدن نخیل ایتدیکی موقع اجتماعی بی بولان بر آدم دها یوکسکی ایچون چالیشمقدن فارغ اولامیور.

(ویقتور هوغو) «قبزیمه» سر لوحه لی بر شعریده بو حرص دائمی بی نه کوزل افاده ایتمشدرکه تورکجه یه شو صورتله نقل ایدیله بیلیر:

زواللی عمر بشر دویمازه؛ اویله بر قویودر

که بوشلق اونده بوتون کون مجددا باشلار.

احتمال که نادراتدن اولمق اوزره حالتدن تماماً ممنون اولوب فضلہ فی ایستهمینلر ، باشقه بر شی بکله مهینلرده وارددر. حالبوکه بو اطمینان روحی بر نقصاندن ظهور اجتماع دکلسه امید وانتظار اولتان بر خیالک عدمی ده حیات ایچون وسیله مرادت اولبور.

خلاصه کرک آله ابدیله میجک دائمی غایه لک وجودی، کرک بعض انسانلرده اولدینی کی حیاتی بوش وهیجانسز بر حاله کتیره غایه سزلک بزه دائمی بر تلخی واذا ویرر.

اندیشه تحفظک دیگر بر سلسله محاذیری ده اجتماعی اولوب جمعیت ایچنده طبیعتیه حاصل اولان صنوف واقسام آراسنده صورت دائمه ده محتمل الحصول بولونان هر نوع اویغونسزلقدردر.

بوتون بوسیلرک تأثیریه نقلت طلمک افکار ومعنویات بشری ازیور کورونمسنه عمر خیام، روحی بغدادی، حامد، فکرت الخ کی شرقده، شویناور، یحی، سینوزا، روسو، سبنسر، هوغو، برودوم الخ کی غربده افکار عمومی انسانیتی جمع ومصرایدوب بزه تبلیغ ایدن حکما وادبانک یازیلرنده دائماً تصادف ایتمیزی؟

ایشته تحفظ ایچون یایدیغمز مجادله نک بزه تأمین ایتدیکی فوائد وانعام ایله برلکده حصوله کتیردیکی لایعد محذورلرده وارکه بونلری تماماً دکلسه ده هیچ اولمازسه قسماً تعدیل وتلافی ایدمک بر طاقم عوامل ده موجوددر.

(نهینغ هاوز) بو عواملی - هربری محذورلک نوع اعتباریه طویلاندیمی مجموعه لره تقابل ایتک اوزره - اوج اساسه ارجاع ایدیور: دین، صنعت، اخلاقیت.

بوراده نه دین و اخلاقیته منشأ لری، دقیق، نه ده صنعتک بسبقولوزیسی تعمیق ایدمک دکلر. مع مافیة صنعتک منابی حقننده کی نظریه لری تلخیص ایتک فائده دن خالی اولمیه حیدر ظن ایدم:

تدقیقات روحیه ایله اوغراشانلر صنعتک باشلیجه ایکی منبعی اولدینی - سوبیلورلرکه اولنرده تحفظک بر مولود روحیسی اولان (دین) ایله مجادله حیات استحضارات وتمریاتی اولان (اویون) در. منبعک دین اولدینی نظریه سنه کوره دینیلورکه اقوام ابتدائیه تأله ایتدکلی اشیا و حیواناتی

تصویر وترنم ایدرلردی. بدایة بو تصویر وترنم یالکیز روحی بر اطمینان حاصل ایدمکن بالاخره منبعندن اوزاقلاشدی وتولید ایتدیکی حسن، مستقل قالدی یعنی بر (هیجان بدیی) حاله کیردی.

کذلک منبعک اویون اولدینی نظریه سنه کوره شو فکرلر یوروتیلورکه تحفظه ومجادله به مطلق بر حاضرلق وتمرین اولان حرکت وفعالیتلر بالفرض رقصده اولدینی کی وزن وآهنگک یاردیمیه مشترک لری تلذیذ به باشلادی وبالاخره منبع غائب اولارق (حظ بدیی) مستقل قالدی.

بو بحثلر یک زیاده تطویه محتاجدر. صنعتک هر فرد ایچون بر احتیاج اولدینی آ کلامق اوزره اختیار ایدیلن بو مقدمه بی (آناطول فرانس) ک شو فکرلریله بیتیرم: «باشلی باشه حیاتی تلطف ایدن بر شی اولدینی ایچون صنعت هرکسه عائد اولمایدردر. چونکه هر شیده صنعت وارددر و هر فرد اونی

ابداع ایدر . گوزه‌لک قارشیسنده صنعتکار ایله حرفتکار مساوی اولوب صنایع نفیسه ایله صنایع صنعتلر (Les arts industriels) افتراق ایتمزلر . صنعت بوتون حظلرک منبئی ، تکمیل فضائلک جیجکی و وارلفک - کندی حسابمه حیات بشر ایچون بر درلو کشف ایدمه‌دیکم - معناسیدر . صنعتک حیات ایچون بو درجه‌ده مهم و غیر قابل اہمال اولدیغنه دلیل کتیریرکن همان شونودہ علاوہ ایدم کہ بو سطرلرده تربیہ بدیعہ بوتون علائق حیاتدن عاری ، محض ذوق وزینت قیلندن ارلارق قبول وترویج ایدیلہ جک دکلدرد . چونکہ شائیت ومادیتہ بیگانه نسللرک یتشمہ‌سنہ سبب اولان اصوللر تجربہ ایدلمش وعصرلردن بری بر چوق جمعیتلر اولنلرک نتایج سیٹہ‌سنی چکمشدر . نتہ کم (سپنسر) دگری اک فضلہ اولان هانکی بیلگیگدر ، عنوانی مقالہ‌سندہ مزینات وظواهرک بدایت انسانیتدن بری البسہ وحوائجہ تقدم ایتدیکنی وعالم مادیدہ کوریلن بو حالک عالم ذهینده‌ده بویله اولدیغنی ، مثلاً أسکی یونان مکاتبندہ باشلیجه موسیقی ، شعر وبلاغت ایله افعال بشر اوزرنده تأثیری یک آز اولان قسمه منحصر بولمق شرطیلہ فلسفہ درسلی تدریس اولوب صنایع صنعتلره قابل تطبیق بیلگیلرک یک اشافی درکده تلقی ایدلیدیکنی سوبیلور وبو حالک آوروپا دارالفنونلریله بیسہ‌لرنده وصالون تربیہ‌سنک بالخاصہ قادینلره هاند اولان قسمندہ حالا دوامی تنقید ایدیور .

(سپنسر) ک آوروپا عالم فکریسنہ هاند اولان تنقیداتی بزمده حتی فضلہ‌سیله قابل تطبیقدر ظن ایدم . موقع اعتبارده بولنان بیلگیلریمز یاشایشدہ کی احتیاجلریمز دایما اوزاق ویابانجی قالمش ، مادی وتطبیق اولان فنون هر دورده اہمال واستخفاف ایدلمشدر . عرفان منبعلریمز شرقه منحصر بولندی زمانلر قواعد بلاغتدن وبعض نظریات وحکمیاتدن یعنی تماماً مجرداتدن عبارت اوج ، بش کتاب اوقویانلری (ا کال نسخ) ایتمش فرض ایدرلر و (علما) صنفی حیات بیلگیلرندن مستثنا ویوکسک عد ایلرلردی .

عربدن مستفید اولدیغمز زمان ایسہ بو اساس همان هیچ دیکشمہ‌مش ، یالکز تبدیل شکل ایلمہ‌شدی . یئہ ارباب تنور یالکز نظریاتنجی قالیور ، آنجق نظریہ‌لرینک چاشنیسی دیکشمش بولونیوردی . بوکون کنجلیرمزک عظیم بر اکثریتی هیچ بر قیمت فعلیہ وتطبیقیہ‌سی بولونمیان ادبی ویاریم بیلگیلری دایما افلاسه محکوم بر سرمایہ حالندہ طاشوب دورییورلر . بالخاصہ محیط عمومی قیمت عرفان حقندہ بر معیار (Critèrium) تعین ایدمه‌دکی ایچون « دون مکتبه واران بوگون استاد اولور » . کندندن اولکیلره هجوم ایله سیوریلک طریقہ هیچ بر کتاب آچایان ارباب معرفت یتشدیر مکده‌در . فقط بز موضوعک استقامتی تحویل ایتمه‌ک ایچون بو استطرادی اوزاتمہ‌لم .

ایشته بویله علمی محیطلرک ایجاب ایتدیردکی تربیہ بدیعہ‌ده حیانه نظرا طبعی یک قیمتسز ثمرلر ویرہ بیلیردی کہ بوندن دولایی بدیعیلک عمومیلشمہ‌مش ، حیاتک هر درلو تظاہراتنه کیرمه‌مش ، فردلرده عادت اولارق یرلشمہ‌مش بولونیور .

فکر آ ایملرله ش و بیلکه اینجلمش آداملر کورورسکیز که ذوقاً بک زیاده یوشولمه محتاجدر.
نکته شناس و مجلس آرا کی مروق و صفله بحق لایق ذواته تصادف ایدیلر که طراقلری آنجق
الفاظ و کلماته منحصر قالوب یا شایشلرینه، عادتلرینه شامل اولمش دکلدر. اولری، خصوصیت حیاتلری،
ثمره سعلری ذوق سلیمه، انتظامه، کوزه لاکه بدیعیدکه یابانجیدر. ائی یتیشمش فرض ایتدکلریمزده
بیله بدیعت اعتباریله قیمتک بو درجه ده نقصانی، هله کتله خلقة هر نوع ذوق سلیمک فقدانی
بزده تربیه بدیعه نیک آ کلاشیلما مش و هیچ بر زمان تعمینه چالیشیلما مش اولدیقه دلیلدر.
ذوقک و بدیعیدکک تربیه سی خصوصنده کی وساطتی نفریق و تعمیقه باشلامدن اول استهاف
ایدیلن غایه یی تنویر ایتک دها مناسب اولور که ایکنجی مقاله مز بوکا عائد بولنه جقدر.

اراقیم احمد السی

متفکر مرک دوشوندکلری

• تورکیه و عربستان •

باشی بیل ۵ - جلد ۱۱ - صافی ۳۳۳در.

سکزنجی باب، شیخ سعیدک جغرافیای تاریخی، سوق الجیشی اهمیت، فرانسلرک بورایه فصل
ایاق باصوب ادعای حقوق ایلدکلری و جهان حربینه دکن کین ماحرالر بو محققه لرده قیسه جه تصویر
و دولت عثمانیه یه قارشى واقع مختلف قیاملرده کام فرانسه، کام ایتالیا و کام انکلترونک عاصیره ناصل
بول بول سلاح کوندردکلری و جیخانه یتیشدیردیکلری ذکر و اثبات ایدیلیور. بابک صوکنده شیخ
سعیدک سوق الجیشی اهمیت تکرار موضوع بحث قیانه رق حدودک همه حال تصحیحی لزومنده اصرار
اولونیور.

طقوزنجی باب، انکلترونک جنوبی عربستانده کی مستملکاتی، یعنی عدنه تاریخی بر نظر رجی،
بریم آطه سنک و مذکور لیما نک انکلیزلر آلنه کچمه سی، مستملکته نک توسیع و تحکیمی، انکلترونک بوراده
سیاسی یتقی، یایمق ایستدیکی داخلی عربستان شمندوفری، عدن لیما تى درینک سدرمک کبی سیاسی
و استعماری پروژه لری محتویدر.

اوتنجی باب، مسقط و عمان دن باحث و بک اوزوندیر. دها اوزاق بر ماضیه عائد تاریخی قسم
کچیلنجه فرانسه ایله انکلترونک رقابتی بوراده دقت و مراقی جلب ایدن بر محنته عرض ایدر. بصره
کورفری بر افاق نقطه نظر دن مهمدر: مسقط و یا عمان ایسه بوتک آناختاری دیمکدر. حتی روسیه ده